N°. 130.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 29 October.

Besturen en Administratien.

VEREENIGING tot bevordering der Toonkunst.

BESTUURDEREN der Vereeniging tot bevordering der Toonkunst, berigten bij deze, dat met primo November aanstaande een nieuwe Cursus op de *Zang- en Muziekschool* zal worden geopend, en noodigen diegenen uit, welke genegen mogten zijn hunne Kinderen of Pupillen aan dit Onderwijs te doen deel nemen, zich dienaangaande vóór het einde dezer maand bij den ondergeteekende te willen aanmelden.

Het Bestuur geeft tevens kennis, dat het groot Examen op de *Zang- en Muziekschool* zal plaats hebben op Woensdag den 30 October aanstaande, des middags ten half twee ure, tot bijwoning waarvan de Ouders der Leerlingen, alsmede de overige Leden der Vereeniging met hunne Dames, beleefdelijk worden uitgenoodigd.

Middelburg, 28 October 1850. G. DE BRUYNE, Secretaris.

ADVERTENTIE.

De VOEDINGS-COMMISSIE der Kompagnien van het 2de Regement Vesting-Artillerie te VLISSINGEN, zal, op Dingsdag den 5 November 1850, des middags om 12 ure, op het Bureau van den Plaatselijken Kommandant, aanbesteden de bij gezegde Kompagnien benoodigde AARDAPPELEN, van af den 11 November 1850, tot en met den laatsten Julij 1851; waarvan de voorwaarden ter lezing liggen op het Plaatselijk Bureau, en wel des morgens van 9 tot 12 ure.

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG, den 28 October.

De *Nederlandsche Staats-courant* van heden behelst een koninklijk besluit van 24 dezer, houdende bepalingen om den delfstoffelijken rijkdom van den Oost-Indischen Archipel dienstbaar te maken aan de ontwikkeling van de Nederlandsche nijverheid.

— De minister van financien heeft, bij resolutie van den 22 dezer, goedgevonden te arresteren eenige punten van instructie voor het toezigt op het verboden vervoer van brieven en paketten, te houden door ambtenaren der belastingen.

— Laatstleden vrijdag zijn de afdeelingen der tweede kamer wederom vergaderd geweest, tot het onderzoek der wetsontwerpen nopens den arbeid in de gevangenissen en tot wijziging der wet op de pensioenen.

— Onder dagteekening van den 4 dezer is, door de kamer van koophandel te Amsterdam, den koning een eerbiedig adres aangeboden, waarbij de hooge noodzakelijkheid wordt ontwikkeld, dat door de hooge regering ten spoedigste de meest doeltreffende maatregelen worden genomen, des noods tegen belangrijke opofferingen, ten einde den Nederlandschen Rijn-spoorweg in dadelijk verband te brengen met het Duitsche spoorwegen-net, opdat Nederland niet langer in den staat van afzondering van Duitschland blijve, in welke het thans verkeert, en daardoor te kort schiete in den algemeenen handels-wedstrijd, die thans wordt gevoerd, maar daarentegen de voordeelen worden verkregen, welke met den aanleg van den Rijn-spoorweg zijn bedoeld, doch tot dus verre niet zijn genoten.

— Men leest in *de Indier*:

„ Wij vernemen van goederhand, dat op Java belangrijke proeven zijn genomen in hoe ver het bekende stelsel van *Melsens*, betreffende eene verbeterde bereiding van suiker, in Indie met goeden uitslag zou kunnen worden toegepast. Deze proeven zijn bij uitnemendheid gelukt, en spoedig mag men het oogenblik te gemoet zien dat dit stelsel, volledig op Java ingevoerd, in deze gewigtige industrie eene belangrijke omkeering zal brengen, welke het suiker-product van Java, zoo al niet verdubbelen, althans aanzienlijk zal vermeerderen.”

— Het plan van den heer *Cores de Vries*, om de gemeenschap met de verschillende stations in O. Indie door eene regelmatige stoomvaartdienst te onderhouden, wordt verwezenlijkt. Het eerste stoomschip daarvoor zal aan de werf van den heer *F. Smit*, aan den Kinderdijk, worden getimmerd, en de machines ad *f* 50,000 aan de fabriek te Fijenoord worden vervaardigd.

— Bij besluit van den 10 dezer heeft Z. M. een octrooi voor 10 jaren verleend aan den heer *Louis Roulet*, en wel voor eene vernieuwde toepassing van zijne uitvinding, om het zeewater tot goed drinkbaar water te maken.

— Weldra zal op een Nederlandsche oorlogs-korvet een toestel naar de uitvinding van den heer *Roulet*, op last van Z. Exc. den minister van marine, en vervaardigd in de fabriek van de heeren *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, te Amsterdam, worden geplaatst, en haar men vertrouwt doen zien, welk belangrijk nut door deze uitvinding aan de zeevaart is bewezen.

— Men schrijft uit *Zwolle*, den 25 october:

„ Het afscheidsbezoek, waartoe Z. Exc. de heer mr. *G. J. Bruce* een ieder die zulks verkoos bij annonce verzocht had, was buitengewoon druk; Z. Exc. en echtgenoot waren zeer aangedaan, bij de gedachte van weldra het vaderland te verlaten en zoo vele vrienden en betrekkingen achter te laten. Z. Exc. gaf bij herhaling te kennen, dat hij nimmer om die gewigtige betrekking gevraagd had, maar dat hij de beschikkingen van den koning eerbiedigde.”

„ De heer *D. van Schreven* gaf gisteren een afscheidsdiner aan eenige HH. plattelands-burgemeesters; 33 derzelve boden Z. Ed. heden een plateau van zilver aan; eenige fabriekanten van Enschedé 6 zilveren kandelaars.

„ Het vertrek van den nieuwen gouverneur-generaal is bepaald op aanstaanden woensdag, en wel met de stoomboot *de IJssel* naar Hellevoetsluis, om van daar de reis met de SUMATRA naar Nederlands-Indie te vervolgen.”

Kerknieuws. — De secretaris van de algemeene synode der Nederlandsche Hervormde kerk, daartoe door de hooge kerkvergadering speciaal gelast, brengt tot algemeene kennis, dat zij, in te gaan met 1 januarij 1851, het weekblad getiteld: *Godsdienstig Weekblad en Kerkelijke Courant*, ten gevolge van eene met den uitgever *W. H. van Heyningen* gesloten overeenkomst, erkent als het eenig officieel orgaan der kerk, en de opbrengst van elk exemplaar voor een gedeelte strekt tot stijving van de algemeene synodale weduwenbeurs.

De redactie der *Kerkelijke courant* berigt, dat zij ook gaarne aan de afgescheidenen de gelegenheid geven wil om hunne kerkelijke berigten in haar blad bekend te maken.

Buitenlandsche Tijdingen.

Engeland. — *Londen 24 october.* De onverschilligheid, die sedert geruimen tijd, met betrekking tot buitenlandsche staatkunde heerschte, heeft thans plaats gemaakt voor eene levendige belangstelling, ten gevolge van het eerste artikel in *the Times*, waarin aangekondigd wordt dat Rusland en Frankrijk, ten gevolge der weigering van Pruissen, om zijne hulp aan de Sleeswijk-Holsteinsche provincien terug te trekken, gezamenlijk aan Engeland voorgeslagen hebben, om op nieuw, met kracht, van Pruissen de nakoming van het traktaat te eischen; terwijl, in geval van blijvende weigering, Rusland in de Silesische en Frankrijk in de Rijn-provincien eenen inval zouden doen. Een ministerraad, die gisteren plotseling te zamen geroepen was (zijnde de dag van zamenkomst eerst op 6 november aanstaande bepaald) heeft een weigerend antwoord op bovengenoemden voorslag gegeven, zoo als trouwens (gelijk *the Times* zegt) te verwachten was, doch daarbij voorgesteld, dat ieder der drie mogendheden zich afzonderlijk tot Pruissen wenden zoude, tot bereiking van het gewenschte doel.

— Naar men verzekert hebben zich eenige Engelsche en Amerikaansche kapitalisten vereenigd om de stille zuidzee en den Atlantischen Oceaan door een kanaal te vereenigen. In 12 jaren tijds zou die gemeenschap kunnen worden daargesteld.

— De kolossale en grootsche kokerbrug over de straat van Menai, de Britannia Bridge, is voor het gebruik van het publiek en de geregelde spoorweg-gemeenschap tusschen Londen en Dublin opengesteld.

— Een aantal huizen en schuren van het volkrijke dorp Bloxham, op kleinen afstand van het stadje Banbury, in het graafschap Oxford gelegen, zijn jl. vrijdag geheel in de asch gelegd. De hoeveelheid graan en wol, bij die gelegenheid door de vlammen verteerd, moet eene vrij aanzienlijke som beloopen.

— De dagbladen maken thans het pauselijke breve van 24 september bekend, waarbij de bisschoppelijke hierarchie in Engeland hersteld wordt.

De herstelling dier hierarchie heeft hier te lande den argwaan en de vijandigheid jegens de R. K. kerk, die allengs scheen te verflaauwen, op eens weer verlevendigd. Bijna alle dagbladen bestrijden, met zeldzame eenparigheid, den stouten stap van het Romeinsche hof.

— Verleden vrijdag zijn te Ayr (in Schotland) twee zoogenaamde post-duiven teruggekomen, welke sir *John Ross* voor eenige maanden van daar had medegenomen, toen hij die haven verliet om in de Noordpool-streken de schepen van sir *John Franklin* op te zoeken. De afspraak was, dat die duiven door den heer *Ross* losgelaten zouden worden, hetzij wanneer hij iets van sir *Franklin* zou gevonden hebben, hetzij wanneer hij (*Ross*) zelf in het ijs ingevroren zou zijn. Welke van deze beide omstandigheden nu heeft plaats gegrepen, is tot dus ver onbekend, nademaal bij geene der duiven een briefje is gevonden. Eene der duiven is, naar men voor zeker meent te kunnen houden, van een briefje voorzien geweest, maar schijnt dit verloren te hebben, nademaal zij zeer gehavend is. De afstand, welken deze vogelen op hunne terugreis uit de Noordpool-streken naar Ayr doorvlogen hebben, wordt op niet minder dan 2000 mijlen berekend. Van de terugkomst van duiven, die zoo ver van hare gewone verblijf plaats verwijderd waren, bestond nog geen voorbeeld.

Zweden. — De cholera is thans in vijf regeringsdis tricten uitgebroken; te Gothenburg heerscht zij zeer sterk. — Te Norköping vroor het den 12 dezer reeds zoo sterk dat het ijs nadenmiddag nog niet gesmolten was. Ook in de voorsteden van Christiania hebben zich cholera-gevallen opgedaan.

Duitschland. — *Berlijn 24 october.* De aandacht is thans op Warschau gevestigd, alwaar besluiten kunnen worden genomen, die beslissende zijn voor het behoud of het verbreken van den vrede in Duitschland. Oostenrijk zal Pruissen niet ligtelijk aanvallen, zonder op de hulp van Rusland te kunnen rekenen. Oostenrijk levert op dit oogenblik minder bezwaar op voor het treffen van een vergelijk met Pruissen, dan de Hoven van Beijeren en Wurtemberg. Sommigen zouden niet opzien tegen een fellen krijg, ter bevordering eener gewenschte Duitsche eenheid, doch de meesten zijn allezins beducht voor een dergelijk onheil, waarvan welligt de revolutionaire democraten, en vrij zeker de buitenlandsche mogendheden, voordeel zouden zoeken te trekken.

Het is allezins te betreuren, dat de Hessische verwikkelingen, die, zonder het halsstarig vasthouden aan een enkelen persoon, wel vatbaar waren voor oplossing, maar thans groot nadeel kunnen stichten, tusschen beiden zijn opgekomen. Beijeren heeft eene krijgshaftige houding aangenomen, alsof het de uitvoerende magt ware van de bondsvergadering. Het is te wenschen, dat het uit hoofde der ernstige maatregelen van de zijde van Pruissen, daarbij blijven moge, zoo niet, dan zou Pruissen zich zeker krachtdadig moeten doen gelden.

Frankfort 24 october. Het bevestigt zich, dat de bondsvergadering in eene harer laatste zittingen het besluit heeft genomen, dat het groothertogdom Baden voor den 1 januarij 1851 door de Pruissen ontruimd moet worden. Of en in hoeverre het kabinet van Berlijn zich bereidwillig zal toonen, om aan dit besluit te voldoen, hangt van nadere gebeurtenissen af, nopens welker afloop zich nog niets met zekerheid laat zeggen. Zeker is het, dat ook de Badensche kamer thans bij de regering op de verwijdering der Pruissen en het terugroepen der Badensche troepen aandringt.

— Een Duitsch dagblad beweert, dat op aandringen des keizers van Rusland, de koning van Pruissen zich bereid heeft verklaard, onder diens bemiddeling, met Oostenrijk tot eene minnelijke schikking te komen ter zake der Duitsche aangelegenheden.

Keulen 25 october. De Pruissische troepen zijn werkelijk in Keur-Hessen binnengetrokken. In den nacht van den 22 op 23 dezer heeft de generaal *von Bonin*, welke de bij Wetzlar vereenigde divisie kommandeert, bevel daartoe ontvangen. De troepen zijn onmiddelijk opgebroken en hebben met geforceerde marschen den weg naar Giessen ingeslagen, alwaar zij ook reeds den 23, tot geene geringe verbazing der bevolking, zijn aangekomen. Zij zullen den togt vervolgen, en zich spoedig met de troepen van de divisie *Radzivill*, welke almede van Eisenach naar de Hessische grenzen zijn opgebroken, vereenigen. De Pruissische soldaten waren zeer wel tevreden. Zij betaalden naar behooren hunne behoeften.

Regtstreeks wordt uit Berlijn gemeld, dat, indien de Beijerschen in Hessen mogten binnentrekken, de Pruissen last hadden, om hen terug te drijven.

Den 25 was in Wilhelmsbad het ministerie *Hassenpflug* nog bijeen, doch bevond men zich in geene geringe verlegenheid. Men had nog geene aanvraag gedaan tot het doen binnentrekken van bonds-troepen, en men scheen nog voor dergelijken maatregel, uit hoofde van de onberekenbare gevolgen, terug te deinzen.

Italie. — De Romeinsche *Moniteur* deelt in zijn officieel gedeelte een besluit mede van den kardinaal *Antonelli*, waarbij een patentregt wordt vastgesteld op alle kunsten, handwerken, takken van nijverheid en van koophandel, die tot dusverre aan geen belastingen onderworpen waren, te beginnen met 1 januarij aanstaande.

— Volgens de dagbladen van Turin, zou het Piemontesche ministerie op het punt staan om den heer *Fantini*, bisschop van Fessano, het kerkelijk bestuur van het bisdom van Turin op te dragen. Volgens *il Risorgimento*, zou de Fransche gezant *F. Barrot*, tegen het einde der maand, de hoofdstad verlaten om zich naar Parijs te begeven.

Portugal. — De dagbladen van *Lissabon* berigten, dat de bekende hertog van *Palmella*, in den avond van 24 oct. overleden is. Hij was sedert lang door eene slepende ziekte aangetast en had in den laatsten tijd reizen naar Parijs en Londen gedaan om de beroemdste geneesheeren te raadplegen; maar geen van dezen had hem hulp kunnen verschaffen.

Frankrijk. — *Parijs 23 october.* Men vleit zich, in den generaal *Schramm* te hebben gevonden hetgeen men zocht, namelijk: *militaire bekwaamheid, zonder staatkundige beteekenis.* Het is niet wel mogelijk dat de generaal *Changarnier* zich naijverig betoone ter zake dezer benoeming. De generaal *Schramm* is de zoon van een met roem bekend officier. Onder de monarchie was hij pair van Frankrijk: laatstelijk bekleedde hij de waardigheid van voorzitter van het comité van oorlog. Hij heeft onder den keizer gediend en zich herhaaldelijk door zijnen moed en welberadenheid zeer onderscheiden. In den slag bij Lutzen heeft hij zich vooral met roem overladen. Naar luid van een onzer dagbladen, had de keizer onder anderen den destijds jeugdigen officier *Schramm* aangewezen om eene redoute te nemen. Tot drie malen toe was die sterkte aangevallen, doch telkenmale waren de keizerlijke troepen, met groot verlies, teruggedreven. Van het geheele regement waren nog slechts twee officieren ongekwetst, namelijk *Schramm* en *Everts* (die onlangs als generaal in Nederlandsche dienst is overleden). Deze beiden hebben de overgebleven manschappen van het regement verzameld: dezelve in twee kolonnen verdeeld, waarna zij de redoute ten vierdemale hebben bestormd, en eindelijk gewonnen. Dit heeft het lot van den veldslag beslist. Beide die officieren zijn daarbij gekwetst en door den keizer naar waarde beloond geworden.

— De nieuwe minister van oorlog staat op zeer goeden voet met generaal *Changarnier*, en hunne onderlinge betrekkingen schijnen niet die moeijelijkheden te zullen ondervinden welke die van den laatsten met generaal *d'Hautpoul* gekenmerkt hebben.

— Heden heeft in de kapel te Saint-Cloud door den pre-

[illegible] republiek de plegtige uitreiking der kardinaals-[illegible] plaats gehad, aan de onlangs tot kardinalen verheven [illegible]choppen van Besançon en Rheims. Die van Toulouse [illegible]egens den slechten staat zijner gezondheid en zijne [illegible]e jaren afwezig.

— Onder de gebeurtenissen, die indruk hebben gemaakt, behoort genoemd te worden, de opening van het gedeelte der ijzerbaan tusschen Bourges en Nevers. Onder de hooggeplaatste personen, welke die plegtigheid hebben bijgewoond, bevonden zich de minister van openbare werken, *Bineau*, en de voorzitter der wetgevende vergadering, *Dupin*. Te Nevers is een maaltijd gegeven, bij welke gelegenheid de laatstgemelde staatsman eene rede heeft uitgesproken, waarbij hij zich hoogst ongunstig over het hoofd der republiek heeft uitgelaten, en *Louis Napoleon* heeft verweten, dat hij zich liever te Cherburg en elders door het leger en de vloot liet toejuichen, dan hij te Nevers getuige wilde zijn van een feest, waarbij alleen nijverheid met nationaal verkeer op den voorgrond stonden, en hetwelk mitsdien zonder dadelijke staatkundige beteekenis was.

Velen houden het er voor, dat de heer *Dupin* een voorgevoel heeft, dat de invloed van den voorzitter zal verminderen, en zich anders wel zou hebben gewacht van zich op eene dergelijke wijze uit te laten. De dagbladen van het Elysée-National zijn fel verbolgen over dien uitval.

— Men klaagt hier te lande zeer over de koude. In den afgeloopen nacht is er tusschen Beaugency en Blois eene groote hoeveelheid sneeuw gevallen. De wegen waren geheel bedekt met eene laag, welke hier en daar eene dikte van twee duimen had. Men kent hier geen voorbeeld van eenen zoo vroegtijdigen winter.

Parijs 25 october. Twee zaken houden thans weder bijzonder de aandacht bezig; de eene is het gerucht van eene uitdaging tot een tweegevecht aan den generaal *d'Hautpoul*, door den generaal *Lepays*, om eene reden waarvan de aanleiding verscheidene jaren voor de revolutie van februarij zou ontstaan zijn; — de andere zaak betreft eene ontdekking, die, met meer of minder grond, door een der dagbladen uit de provincien gedaan is wegens onderstand door het Elysée aan zekere dagbladen verschaft. Dit punt maakt veel beweging, en de buitengewone toelage van twee milioen voor de vertegenwoordiging van het presidentschap, voor dit jaar door de wetgevende vergadering toegestaan, en die voor het volgende weder zou worden aangevraagd, kon hierdoor wel in de waagschaal worden gesteld.

— Te Lyon heeft eene onbeduidende poging om opstand te verwekken plaats gehad; er zijn enkele arrestatien gevolgd; in eenige steden van het zuiden zijn wapens en krijgsvoorraad ontdekt, en daarmede is alles afgeloopen.

— De afgetreden minister van oorlog maakt met den meesten haast toebereidselen tot zijn vertrek naar Algerie; reeds zou hij Parijs hebben verlaten.

— De generaal *Changarnier* maakt met de meeste gematigdheid en zedigheid gebruik van zijne overwinning. Hij is steeds, en nu nog meer dan vroeger, een geheimzinnig man, van wien een jeugdige prins, die eens aan zijne zijde streed, gezegd heeft: „indien hij kon denken dat zijn képi wist wat daaronder gedacht werd, zou hij die muts verbranden."

— Men verzekert, dat de president thans iederen dag verscheidene uren werkt aan de boodschap, die hij bij de wetgevende vergadering, bij de hervatting harer zittingen, moet indienen. Dit manifest schijnt zeer uitgebreid te zullen zijn en verscheidene gewigtige binnen- en buitenlandsche kwestien te zullen omvatten.

Belgie. — *Brussel 25 october.* Gisteren is in de St. Gudulekerk eene plegtige lijkdienst voor de overledene koningin der Belgen gevierd. Sedert verscheidene dagen was eene menigte werklieden, zoo in het kerkgebouw als daar buiten aan den hoofdingang, bezig geweest om deze overeenkomstig den aard der plegtigheid te versieren. De catafalque was ongeveer 60 voeten hoog, een soort van gebouw met drie verdiepingen; niet minder dan 6000 waskaarsen waren in de kerk ontstoken. Alle autoriteiten woonden de dienst bij en het groote kerkgebouw was door de menigte letterlijk vervuld. Kort voor elf ure trad een luisterrijke stoet van geestelijken de kerk binnen, aan het hoofd waarvan men onderscheidde de kardinaal aartsbisschop van Mechelen; mgr. *de Mercy d'Argenteau*, aartsbisschop van Tyrus; voorts de bisschoppen van Brugge, Gent, Namen, Doornik en Luik. Na de mis werd door den eerw. *Deschamps*, redemptorist, de lijkrede uitgesproken. Hij had tot tekst gekozen de woorden van JOB: *De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen.* De koning en de prinsen hebben de dienst niet bijgewoond.

Brugge 26 october. De zaak van den moord, onder de gemeente Zuyenkerke, wordt met nadrukkelijken ijver vervolgd. Een der knechts van de hoeve is gevangen genomen en ligt onder zware vermoedens van den dader van dit afschuwelijke bedrijf te zijn.

Zeetijdingen.

VLISSINGEN den 28 *october*. Voor Antwerpen bestemd zijn al-[illegible] ter reede gekomen: *Barend*, Zwaal, met zaad; *Wilmina*, L. [illegible]; *Harmonie*, Mulder; *Heribertus*, Rieke; *Johanna*, Jongebloed, en [illegible], Westhus, alle van Riga; *Iduna*, Abrahams, van Naskow; [illegible], Schmiedberg, en *Heinrich*, Zillmer, beide van Kroonstad, [illegible] met lijnzaad; *Miranda*, Pickenpack, van Rio-Janeiro, met huiden; *Concordia*, Schulte, van Memel, met hout; *Daniel*, van der Hagen, van de Havanna, met suiker; *Wilhelm*, Bradhering, van Riga, [illegible]; *Caroline*, Siveno, van Bordeaux, met tarwe; *Baron of* [illegible], Vaughan, van Rio-Janeiro, met huiden; *Lancier*, Blanck, en [illegible], Hervé, beide van Rouaan, met stukgoederen.

Voor Brussel: *twee Gebroeders*, Betten, en *Barbara*, Haak, beide van Naskow, met garst.

Van Antwerpen zijn de Schelde [illegible] en van onze reede naar zee gezeild: *Warrior*, Beynon, naar Konstantinopel; *Grethen*, Kramer, naar Genua; *Emma*, van Herke, naar Duinkerken; *Adèle*, Jokes, naar de Havanna; *Maria*, Gerberding, naar Nieuw-York; *Courier*, Beekman, naar Villa-Nova, en *Gustav* [illegible], Beekman, naar Vera-Cruz, alle met stukgoederen; *Wendelina*, Mulder, en *Margreta*, de Boer, beide op avontuur, met ballast.

Van Gent: *Gratitude*, Bennett, naar Londen, met [illegible].

— Den 24 dezer, des middags ten half één ure, gezien, op de hoogte van Westkapelle, in peiling Z. O. 5 mijlen afstand, het Nederlandsch kofschip *Klasina Maria*, bestemd naar Konstantinopel.

Boekbeschouwing.

EEN NIEUW MAANDWERK

ONDER DEN TITEL VAN

TIJDSCHRIFT

voor den Handwerksman en het Fabrijkwezen in Nederland.

voornamelijk ten dienste van

Aannemers, Architecten, Branders, Beeldhouwers, Breukbandenmakers, Blikslagers, Boekdrukkers, Boekbinders, Geweermakers, Fabrijkanten, Glasblazers, Glazenmakers, Goud- en Zilversmeden, Gouddraadtrekkers, Hoedenmakers, Horologiemakers, Instrumentmakers, Kaarsenmakers, Koperslagers, Kopergieters, Kuipers, Kunstwerkers, Kunstdraaijers, Lampenmakers, Leerlooijers, Lijstenmakers, Loodgieters, Mandemakers, Metselaars, Rijtuigschilders, Stangenmakers, Scheepmakers, Steenhouwers, Smeden, Schoen- en Laarzenmakers, Slotenmakers, Schrijnwerkers, Tinnegieters, Timmerlieden, Verwers, Wagenmakers, IJzergieters, Zadelmakers, Zeemtouwers, Zijdeverwers.

en allen, die met Handwerkslieden in eenige betrekking staan.

Er zijn zoo vele tijdschriften voor alle vakken van kunst, wetenschap en smaak, en bestaat er dan nog behoefte aan een nieuw tijdschrift? Eene dergelijke vraag stellen wij ons voor, dat er van meer dan eenen kant geopperd zal worden. Gewis, zij is niet van allen grond ontbloot, en ook zoo onnatuurlijk niet, bij eene oppervlakkige beschouwing van den titel, aan het hoofd dezes vermeld, daar, bij den eersten opslag, het nut van een dergelijk tijdschrift niet dadelijk in het oog valt. Het is alzoo de voornaamste pligt der Redactie om in de eerste plaats de nuttigheid aan te wijzen, welke dit Tijdschrift verspreiden zal, wanneer het aan zijn doel beantwoordt.

Het is ontegenzeggelijk waar, dat de handwerksman, op eenige loffelijke uitzonderingen na, *niet* op de hoogte is van al datgene wat voor zijn vak noodzakelijk is, en dat het grootste gedeelte nog den ouden slenter blijft volgen, en nog even zoo werkt, als zij in hunne jeugd geleerd hebben.

Het is om die reden, het achterlijk zijn van den Nederlandschen handwerksman op het wetenschappelijk terrein, dat wij besloten hebben te beproeven om een Tijdschrift uit te geven, hetwelk ten doel zal hebben, om den handwerksman op de wetenschappelijke hoogte te brengen en te houden.

Dit voorgestelde doel zullen wij trachten te bereiken, door:

1. Zoo populair mogelijk te schrijven, en slechts van onze lezers te veronderstellen, dat zij de lagere scholen bezocht hebben, en alzoo bekend zijn met het nieuwe stelsel van maten en gewigten, de leer der evenredigheden en het rekenen met tiendeelige breuken;

2. door geene kunsttermen te gebruiken, dan die, welke dagelijks door elken werkman gebezigd worden, wanneer er min alledaagsche kunsttermen gebruikt moeten worden, dan zullen wij vooraf eenen bepaalden uitleg er van geven, en zoo noodig, de handeling leeren welke er toe vereischt wordt;

3. door aan elkeen de gelegenheid open te stellen, om, wanneer hem het een of ander duister voorkomt, deswege aan de Redactie inlichtingen te vragen, welker beantwoording alsdan op de binnenzijde van den omslag van het Maandwerk zal gevonden worden.

Wanneer wij, daar de vragen zich tot alles wat den handwerksman aanbelangt kunnen uitstrekken, somtijds niet in de mogelijkheid mogten zijn, om er een juist antwoord op te geven, alsdan zullen wij de vraag mededeelen, en verzoeken in dit geval hem, die in de mogelijkheid is ze te beantwoorden, dit wel te willen doen, welk antwoord wij alsdan zullen mededeelen, den inzender overlatende, zijnen naam al dan niet er onder te plaatsen. Alle vragen kunnen ongeteekend zijn, doch de redactie behoudt zich het regt voor, om, wanneer ze ongepast zijn, ze terzijde te leggen;

4. door de scheikundige præparaten, waarvan wij de voorschriften zullen mededeelen, op een of meer plaatsen in ons land verkrijgbaar te stellen. Wij vermeenen onze inteekenaren hiermede eene dienst te bewijzen, daar het maar al te dikwerf geschiedt, dat er voorschriften worden medegedeeld, welke onuitvoerbaar zijn, of waartoe bijzondere toestellen worden vereischt, welke niet iedereen bij de hand heeft; wij zullen tevens zorgen dat deze praeparaten niet te hoog in prijs zijn voor het doel, waartoe zij aangewend moeten worden.

5. door van nieuwe gereedschappen, werktuigen enz. immer zoodanige afbeeldingen te leveren, dat zij daarnaar vervaardigd kunnen worden.

Onder de bepalingen hierboven vermeld, stellen wij ons voor, in dit Tijdschrift alles op te nemen, wat eenigzins belangrijk voor den Nederlandschen handwerksman kan geacht worden, zoowel dat, wat nieuw uitgevonden wordt, als dat, wat in de laatste jaren ontdekt, doch nog niet algemeen genoeg bekend is. Al wat er uitgevonden en ontdekt wordt, dat den handwerksman van nut kan zijn op het gebied der Natuurkunde, Scheikunde, Werktuigkunde, Technologie enz. zullen wij onmiddelijk mededeelen, terwijl minder bekende vroegere ontdekkingen, alléén dan zullen worden geplaatst, wanneer er niet genoeg nieuws is om onze nommers te vullen.

Wij vermeenen genoegzaam de redenen ontvouwd te hebben, waarom dit tijdschrift zal verschijnen, de wijze van inrigting alsmede den geest aangewezen te hebben, waarin het geschreven zal worden; wij eindigen dus alleen met het beleefd verzoek, dat allen, wien het heil van den handwerksman ter harte gaat, dit Tijdschrift zooveel mogelijk ondersteunen en de inteekening er op aanmoedigen zullen, terwijl wij eene gereede deelneming van den handwerksman in dezen verwachten.

's Gravenhage 1850. *De Redactie.*

Prospectus gratis; — ook bij de Uitgevers dezer Courant.

Advertentien.

Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, P. VAN DAMME, geliefde Echtgenoot van A. A. MOOIJAART.

COLIJNSPLAAT, 24 October 1850.

Algemeene kennisgeving.

Bevallen van eene *DOCHTER*, M. C. VERMERE, Echtgenoote van

THOLEN D. J. L. HEYKOOP.

den 24 October 1850.

Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, MARY JULIA HARVEY, hartelijk geliefde Echtgenoot van

MIDDELBURG B. H. CARP.

den 26 October 1850.

Bevallen van een' *ZOON*, HENDRINA HACKENBERG, geliefde Echtgenoote van

MIDDELBURG S. B. GÖPNER.

den 27 October 1850.

Eenigste kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van 21 jaren, onze dierbare Zoon, KAREL ADRIAAN, na eene ziekte van weinige dagen.

Het geloof aan Gods wijze beschikking kan alleen aan ons diep getroffen ouderhart leniging verschaffen.

KRUININGEN L. DE GRAAFF,

den 20 October 1850. *Opzigter bij 's Rijks Waterstaat,*

A. M. DE MOOR.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, na een langdurig lijden, mijne geliefde tweede Dochter, CORNELIA JOHANNA MARIA, in den ouderdom van ruim één-en-twintig jaren.

MIDDELBURG WEDUWE PICKÉ,

den 25 October 1850. geb. VERSLUYS.

Heden ontvingen wij het voor ons en voor zijne verdere Familie-Betrekkingen hoogstbedroevend berigt, dat onze veel geliefde Broeder en Behuwd-Broeder, PIETER NACHTEGAEL, derde Stuurman op het Koopvaardijschip *Willem II*, op den 7 September jl., in den jeugdigen leeftijd van nog geen 22 jaren, op zijne terugreis van Batavia, aan boord van dien bodem is overleden.

MIDDELBURG J. J. REYZINGHS.

den 26 October 1850. M. REYZINGHS,

geb. NACHTEGAEL.

E. J. NACHTEGAEL.

VERKOOPING op den 12 November 1850, aan het VENDU, van **MEUBELAIRE GOEDEREN**; nader te annonceren. Van heden af bestaat er gelegenheid tot het bijbrengen van Goederen, mits zuiver.

J. MONTANARI, 's Gravenstraat.

Een eenig Heer vraagt bij fatsoenlijke lieden te dezer Stede eene gemeubeleerde WOONKAMER, met SLAAPKAMER of ALCOVE, te huur, met MIDDAG-ETEN op die Kamer en bediening. — Franco opgave van Prijs en Stand bij de Uitgevers dezer Courant, onder letters S.S.S., uiterlijk vóór Donderdag aanstaande ten 12 ure.

De ondergeteekende maakt zijnen Stad- en Landgenooten en Begunstigers bekend, dat hij ruim is voorzien van Engelsche, Belgische en Rurh **SCHAAL-** en **MAATKOLEN**, alsmede beste Friesschen **TURF**, tot civile prijzen.

J. BARTO, Seistraat, Q. 14.

Een lichtbruin **TILBURY-PAARD**, oud 4 jaren, met **TILBURY** te koop; adres bij den Boekbinder C. *Hoogervorst*.

Te koop de volgende goed geconserveerde **INSTRUMENTEN**; eene vierkante 6 octaafs en eene dito 5 octaafs Piano, 3 Violen, eene Violoncel, eene Altviool en een Accordion, bij den Muzijkmeester *F. H. Schiffer*, te VLISSINGEN. Brieven franco.

Bij de Weduwe M. VERBURG, te *Waarde*, zijn uit de hand te koop, liefst in twee partijen, ruim 150 stuks, meestal zware, gave en regtstammige zachte **OLMEN BOOMEN** op Stam; waarvan velen eene dikte hebben voor de borst van 50 à 60 Nederl. duimen.

Bij den Apotheker L. RIPPING zijn ontvangen de **SLIJMPILLEN**, waarvan het Depôt bij hem geplaatst is, volgens annonce van 9 October jl.

De Koopman in **SCHOENEN** en **LAARZEN**, welke uitgepakt is bij *van Iwaarden* op de Wal, heeft weder een nieuw assortiment ontvangen.

Te koop 60 à 70 gave, regtstammige **OLMEN BOOMEN**, dik 18 tot 23 Palmen in omtrek; te bevragen bij den Eigenaar, *Cornelis Jacob Cornelis*, te BIERVLIET.

Terstond eene MEID benoodigd op een Dorp in Walcheren; adres bij Mejufvr. *Baert* in de Gortstraat, te Middelburg.

MANUFACTUREN EN MODES.

Ondergeteekenden hebben het genoegen het geëerde Publiek te berigten, de ontvangst der NIEUWSTE

WINTERSTOFFEN,

te veelvuldig in benamingen om te detailleren; alsmede de MODELLEN van Mantels, Miranes-Paletots, de modernste en elegantste bewerking die Parijs en Londen dit jaar hebben opgeleverd; Satijnen, Damasten, Thibet en Brodé Robes, alsmede, tot buitengewoon billijken prijs, zwarte en gekleurde Glacé Gros-de-Naples en CHAWLS LONGS.

GEMAAKTE GOEDEREN.

Gewatteerde Mantels, van *f* 5 en hooger; Castorinen en Duffelsche Paletots, alsook gewatteerde, van *f* 8 en hooger; Chembreloups *f* 5.

Tevens ontvangen eene partij witte Engelsche Goederen, BAAIJEN DEKENS, FLANELLEN en VRIEZEN, tot zeer lage prijzen.

Wij vleijen ons, door een buitengewoon groot en exquis assortiment, ons de geachte gunst der bezoekers waardig te maken. Ons minzaam aanbevelende

A. ENGELER & Co.

Middelburg, Groote Markt, *HUIS DOMBURG.*

Bij **DE GEBROEDERS ABRAHAMS**, te *Middelburg*, is heden uitgegeven, en alom verkrijgbaar gesteld:

DE CHOLERA ASIATICA IN ZEELAND,

HARE OORSPRONG EN HARE VERSPREIDING

gedurende de jaren 1832—1833 en 1848—1849.

GESCHIEDVERHAAL,

door de Vereeniging van Genees- en Heelkundigen in Zeeland, ter bearbeiding opgedragen aan hare leden

J. C. VAN DEN BROECKE en J. C. DE MAN,

Medicinae Doctores.

Met een naauwkeurig Kaartje van Zeeland.

PRIJS *f* 2,60.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.